

Vzdělávání pečujících osob

Právo pečujících osob na zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě

Osoby pečující mají právo na zajištění 24 hodin vzdělávání bezplatně, a to v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích. Vzdělávání v tomto rozsahu je pro ně povinné podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.

Vzdělávání je vždy plně hrazeno CHSD. Za součást nákladů hrazených CHSD se nepovažuje jízdné a náklady na občerstvení či ubytování, pokud se klíčový pracovník s osobou pečující předem nedohodne jinak.

Postup při zpracovávání Vzdělávacího plánu a při zajištění vzdělávání pečujících osob

Vzdělávací plán (minimálně v rozsahu bodů 1) až 2) formuláře – viz přílohu č. 1 Vzdělávací plán) sestavuje klíčový pracovník s osobou pečující vždy na konci kalendářního roku nejpozději pak do poloviny ledna roku následujícího, případně do dvou měsíců od uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, byla-li dohoda uzavřena během roku, ne však později než do konce srpna. V tomto případě je ve Vzdělávacím plánu sjednána pouze poměrná část vzdělávání do konce kalendářního roku. Plán je sestavován vždy pouze na stávající kalendářní rok. Zároveň musí být vždy vzdělávací plán sestaven tak, aby mohla pečující osoba splnit svou povinnost dle § 47a odst. (2) písmena f), a sice “zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích.”

Vzdělávací plán se sestavuje na základě zjištění vzdělávacích potřeb pečujících osob. Klíčový pracovník projednává vzdělávací potřeby zejména v návaznosti na Plán spolupráce a aktuální potřeby pěstounů a dětí. Na základě této diskuse klíčový pracovník spolu s pečující osobou dohodnou vzdělávací témata pro daný kalendářní rok a klíčový pracovník je zapíše do vzdělávacího plánu. Vzdělávací témata musí být v souladu s požadavky § 5 vyhlášky č. 473/2012 Sb., která stanoví „obsah, zaměření a způsob zajištění zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě pro osoby pečující a osoby v evidenci“¹. Dále klíčový pracovník

¹ **Obsah, zaměření a způsob zajištění zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě pro osoby pečující a osoby v evidenci**

Zvyšování znalostí a dovedností osoby pečující a osoby v evidenci je zaměřeno na

a) získávání nových informací a schopností v oblasti péče o dítě,
b) získávání znalostí a dovedností při péči o specifické skupiny dětí, zejména děti jiného etnika, děti se zdravotním postižením, sourozeneckých skupin, dětí, které zažily týrání, zneužívání či zanedbávání,

projednává a zjišťuje typy vzdělávacích akcí, které pečující osoba preferuje, její časové možnosti (možnosti hlídání), tyto údaje rovněž zaznamená do vzdělávacího plánu i s přibližným časovým harmonogramem (v rozsahu minimálně 24 hodin v době dvanácti kalendářních měsíců po sobě jdoucích) proběhnout.

Poté, co klíčový pracovník spolu s pečující osobou zpracují první dva body vzdělávacího plánu, hledají obě smluvní strany konkrétní vhodné vzdělávací akce korespondující se Vzdělávacím plánem, ať již z nabídky akcí, které pořádá CHSD, nebo od dalších organizací z okolí (viz dále kapitola Zajištění vhodných vzdělávacích akcí).

Ke sjednání konkrétních vzdělávacích akcí (sjednání je klíčový pracovník povinen zaznamenat v bodě 3) Vzdělávacího plánu) může dojít již jak v průběhu osobního jednání, při kterém jsou vyplněny body 1) a 2) Vzdělávacího plánu, tak i později, vždy ale nejpozději do konce září.

Pokud se klíčový pracovník s osobou pečující nedomluví na konkrétních vzdělávacích akcích do shora uvedených termínů, rozhodne po marném uplynutí stanovených lhůt o vhodném vzdělávání pěstouna koordinátor služby „Doprovázení osob pečujících“. Takto může určit vzdělávání pouze v rozsahu základního průběžného vzdělávání. Přitom nesmí určit vzdělávání

- a) mimo okres Děčín
- b) na dny školních prázdnin kteréhokoli ze svěřených dětí,
- c) během vánočních a velikonočních svátků.

Povinností klíčového pracovníka je nabízet pečující osobě konkrétní vzdělávací akce ² tak, aby mohly být sjednány do konce září. O těchto nabídkách (a o tom, zda s nimi pěstoun souhlasil) vede klíčový pracovník záznam v bodě 3) Vzdělávacího plánu. Pokud si nesjedná konkrétní vzdělávací akce pečující osoba do konce září, klíčový pracovník oznamuje pěstounovi, které konkrétní vzdělávací akce pro něj koordinátor určil a činí o tom záznam v bodě 3) Vzdělávacího plánu.

c) poskytování péče při změnách spojených se vzděláváním nebo vývojovými fázemi dítěte,

d) zvládání krizových situací,

e) návrat dítěte do původní rodiny a přechod do náhradní rodiny,

f) přípravu dítěte na osamostatňování se související se zletilostí a odchodem z náhradní péče, s ohledem na věk dítěte a jeho vývojové a sociální potřeby.

² Vždy jen u odborně způsobilých osob, tedy nejlépe osob pověřených podle § 48 odst. 2 písm. d), e) nebo f) ZSPOD, případně u subjektů poskytujících akreditované kurzy podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách nebo oprávněných realizovat vzdělávací programy podle jiných právních předpisů.

Absolvování sjednaných nebo určených vzdělávacích akcí zaznamenává klíčový pracovník do bodu 4) Vzdělávacího plánu. V případě školících akcí organizovaných jinými institucemi klíčový pracovník zjišťuje, jak byla pečující osoba s kvalitou školení spokojena a zaznamená informaci do ZK. Kopie certifikátů a osvědčení ze všech vzdělávání, kterých se osoby pečující účastnily, klíčový pracovník zakládá do složky klientů.

Zajištění vhodných vzdělávacích akcí

1) ze strany CHSD

2) ze strany jiné organizace

Ad 1) ze strany CHSD

CHSD nabízí několik různých forem vzdělávání s různou časovou dotací, aby si osoba pečující mohla vybrat. Témata vzdělávání jsou vybírána na základě nejčastějších potřeb pěstounů a jsou stanovena minimálně 2 měsíce dopředu. Aby bylo nabízení školení realizováno, musí být na něj předběžně přihlášeno minimálně 5 zájemců. Pokud by se vzdělávání, o které osoby pečující projevíly zájem, neuskutečnilo v daném roce, kdy o něj byl zájem, bude opět naplánováno v roce následujícím.

Vzdělávání, které zajišťuje CHSD, se uskutečňuje přímo v budově, kde CHSD sídlí, případně ve vhodném pobytovém zařízení (vícedenní školení).

U lektorů ověřujeme jejich odbornou kvalifikaci. Také zjišťujeme spokojenost osob pečujících s lektorem a na základě toho některé lektory upřednostňujeme.

Ke všem vícedenním vzdělávacím akcím zajišťujeme hlídání dětí našimi kvalifikovanými pracovníky.

Osoba pečující obdrží z každého vzdělávání, které zajišťuje CHSD, certifikát, kde je napsáno jméno osoby pečující, její datum narození, název kurzu, datum uskutečnění kurzu, hodinová dotace kurzu, lektor.

Ad 2) ze strany jiné organizace na návrh pečující osoby

Osoba pečující si může vhodnou školící akci navrhnout i sama. O svém návrhu informuje alespoň týden před pořádanou akcí klíčového pracovníka. Pokud klíčový pracovník návrh

přijme, zaznamená sjednání konkrétní vzdělávací akce v bodě 3) Vzdělávacího plánu. Klíčový pracovník může návrh pečující osoby odmítnout, pokud jde o příliš nákladné vzdělávání (za nepřiměřeně vysoké náklady se považuje vždy cena přesahující 300,- Kč za 1 hodinu vzdělávání a osobu) nebo o vzdělávání, které není v souladu se Vzdělávacím plánem pečující osoby. V takovém případě musí klíčový pracovník písemně zpracovat zprávu se zdůvodněním. V případě příliš nákladného vzdělávání, které je ale v souladu se Vzdělávacím plánem, je osobě pečující navrženo, aby si náklady přesahující 300 Kč/hodina sama uhradila, případně může osoba pečující požádat písemně koordinátora služeb pro rodiny o udělení výjimky a proplacení celé částky – to je možné v případě vzdělávání, které by bylo pro osobu pečující zvláště potřebné. O této možnosti klíčový pracovník osobu pečující informuje vždy při odmítnutí proplacení vzdělávání z důvodu přílišné nákladnosti. Koordinátor služeb pro rodiny musí o případné výjimce rozhodnout do týdne od doručení žádosti a osobu pečující o svém rozhodnutí písemně informovat.

Pokud bude vzdělávání zajištěno u jiné organizace, mohou být náklady proplaceny buď na základě objednávky a faktury této organizaci nebo zpětně osobě pečující po absolvování vzdělávací akce po předložení dokladu o zaplacení a osvědčení/potvrzení o účasti. I v případě, že budou náklady proplaceny na základě objednávky a faktury, je pečující osoba povinna předložit poskytovateli osvědčení/potvrzení o účasti při nejbližším osobním setkání.

Alternativní forma samostudia

V případě, že některému z pěstounů chybí v daném období vzdělávání a nemohou si ho z různých důvodů doplnit jinou formou, je možné poskytnout individuální vzdělávání v rámci doprovázení na téma, které dokáže klíčový pracovník předat (práce s biologickou rodinou, deprivace, první pomoc, duševní onemocnění apod.). O obsahu a rozsahu tohoto vzdělávání učiní klíčový pracovník záznam do Vzdělávacího plánu. Touto formou je možné běžně splnit 8 hodin vzdělávání ve výjimečných případech (onemocnění osoby pečující, komplikovaná rodinná situace, těžce postižené dítě apod.) může koordinátor služby rozhodnout o navýšení této formy vzdělávání.

V případě nesplnění povinnosti vzdělávání bez závažného důvodu je osobě pečující zasláno nebo předáno upozornění o nesplnění povinného vzdělávání podle §47a odst. (2), bod f Zákona č. 359/1999 Sb.

Tento dokument se vztahuje k požadavkům kritérií 10d) a 9a) Standardů kvality sociálně právní ochrany dětí pro pověřené osoby.